

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1MCdo/14/2011
Identifikačné číslo spisu:	3806205939
Dátum vydania rozhodnutia:	30.01.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Milan Deák
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:3806205939.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, proti povinnému B. D.i, naposledy bývajúcemu v U., o vymoženie 548,36 € s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Prievidza pod sp. zn. 16Er 1363/2006, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 29. apríla 2011 sp. zn. 4CoE 426/2010 a uzneseniu Okresného súdu Prievidza z 2. septembra 2010 č. k. 16Er 1363/2006-20, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Okresného súdu Prievidza z 2. septembra 2010 č. k. 16Er 1363/2006-20 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne z 29. apríla 2011 sp. zn. 4CoE 426/2010 v časti výroku o trovách exekúcie z r u š u j e a vec vracia v rozsahu zrušenia Okresnému súdu Prievidza na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Okresný súd Prievidza (súd prvého stupňa) na návrh oprávneného v zmysle § 45 ods. 1 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“) vydal 23. júna 2006 poverenie na vykonanie exekúcie súdnej exekútorke JUDr. Eve Šteinerovej na vymoženie peňažnej pohľadávky 16 520 Sk s príslušenstvom a trovami exekúcie proti povinnému.

Súd prvého stupňa uznesením z 2. septembra 2010 č. k. 16Er 1363/2006-20 exekúciu vyhlásil za neprípustnú a zastavil ju (§ 57 ods. 1 písm. g/ a § 58 ods. 1 Exekučného poriadku); súdnej exekútorke trovy exekučného konania nepriznal. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že z pripojeného spisu súdu prvého stupňa sp. zn. 14D 1064/2006 vyplýva, že povinný zomrel 25. októbra 2006 ako nemajetný a dedičské konanie bolo uznesením č. k. 14D 1064/2006-14 z 22. februára 2007 zastavené. Z uvedeného vyvodil, že povinný nemal dedičov zodpovedných za dlhy a preto nie je možné pokračovať v exekúcii voči dedičom. Ďalej uviedol, že úmrtie povinného nemožno považovať za zavinenie oprávneného vo vzťahu k zastaveniu exekúcie tak, ako to predpokladá § 203 ods. 1 Exekučného poriadku. Zdôraznil, že ide o stav, kedy súdny exekútor nemusí mať uspokojené svoje nároky za výkon exekučnej činnosti,

keďže nesie riziko, ktoré je do značnej miery kompenzované jeho v podstate monopolným postavením pri výkone exekúcie.

Na odvolanie súdnej exekútorky Krajský súd v Trenčíne (odvolací súd) uznesením z 29. apríla 2011 sp. zn. 4CoE 426/2010 uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti vo výroku o trovách exekúcie ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že nie je daný zákonný dôvod, aby trovy zastaveného exekučného konania znášal oprávnený, keďže v danej veci sa nejedná o prípad zastavenia exekúcie z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie (§ 203 ods. 2 Exekučného poriadku). Exekúcia bola totiž vyhlásená za neprípustnú a bola zastavená z dôvodu, že povinný zomrel. Smrť povinného je skutočnosťou, ktorú oprávnený nemohol predvídať a preto exekúcia nebola zastavená jeho zavinením (§ 203 ods. 1 Exekučného poriadku). To, že dedičské konanie po povinnom bolo zastavené pre nemajetnosť, nezakladá použitie § 203 ods. 2 Exekučného poriadku, nakoľko samotná exekúcia nebola zastavená pre nemajetnosť, ale dôvodom jej zastavenia bolo úmrtie povinného, t. j. strata spôsobilosti byť účastníkom exekučného konania.

Generálny prokurátor Slovenskej republiky vyhovel podnetu súdnej exekútorky a mimoriadnym dovolaním napadol tak uznesenie súdu prvého stupňa ako aj uznesenie odvolacieho súdu vo výroku o náhrade trov exekúcie. Podľa jeho názoru bol týmito rozhodnutiami porušený zákon, a preto navrhol uvedené uznesenia v napadnutej časti zrušiť a vec vrátiť prvého stupňa na ďalšie konanie. Poukázal na nesprávne závery súdov, ktoré exekučné konanie nesprávne zastavili v rozpore so zákonom podľa § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku a vo veci náhrady trov exekúcie aplikovali § 203 ods. 1 Exekučného poriadku. V danom prípade úmrtie povinného v priebehu exekučného konania nemôže byť dôvodom na vyhlásenie exekúcie za neprípustnú a ani dôvodom na zastavenie exekučného konania. Z § 37 ods. 3 Exekučného poriadku vyplýva, že povinnosti z exekučných vzťahov nezanikajú smrťou povinného, ale prechádzajú na dedičov, ktorí zodpovedajú za jeho dlhy do výšky nadobudnutého dedičstva. Povinný majetok nezanechal, preto malo byť exekučné konanie zastavené podľa § 57 ods. 1 písm. h/ Exekučného poriadku a pri náhrade trov konania mali sudy vychádzať z § 203 ods. 2 prvej vety Exekučného poriadku. Navrhol rozhodnutia súdov nižšieho stupňa v napadnutej časti zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Oprávnený vo vyjadrení k mimoriadnemu dovolaniu navrhol mimoriadne dovolanie odmietnuť.

Súdna exekútorka sa k mimoriadnemu dovolaniu nevyjadrila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§10a ods. 3 O.s.p.) po zistení, že tento opravný prostriedok podal včas generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243g O.s.p.) na základe podnetu účastníka konania (§ 243e ods. 1 a 2 O.s.p.) bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 v spojení s § 243a ods. 3 O.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenie v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 242 ods. 1 v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je opodstatnené.

V konaní o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky je dovolací súd viazaný rozsahom dovolania, ako aj uplatneným dovolacím dôvodom vrátane jeho obsahového vymedzenia (§ 243i ods. 2 v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p.). Obligatórne sa zaoberá len vadami konania uvedenými v § 237 O.s.p. a inými vadami, pokiaľ tieto mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci; takéto vady dovolateľ v mimoriadnom dovolaní nenamietal a dovolací súd ich nezistil.

Mimoriadne dovolanie ako dovolací dôvod uvádza, že napadnuté rozhodnutia spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

Právnym posúdením je činnosť, pri ktorej súd zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale

interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Súdom poverený exekútor má pri rozhodovaní o trovách exekúcie postavenie účastníka konania (§ 37 ods. 1 Exekučného poriadku). Výkonávanie exekučnej činnosti je výkonom verejnej moci (§ 5 ods. 2 Exekučného poriadku), pričom za výkon exekučnej činnosti patrí exekútorovi odmena, náhrada hotových výdavkov a náhrada za stratu času (§ 196 Exekučného poriadku).

Pokiaľ k zastaveniu exekúcie došlo rozhodnutím súdu z niektorého z dôvodov uvedených v ustanovení § 57 Exekučného poriadku, rozhodne súd aj o tom, kto a v akej výške platí trovy exekúcie (porovnaj § 200 ods. 2 Exekučného poriadku). Rozhodnutie súdu musí teda v týchto prípadoch okrem výroku o zastavení exekúcie obsahovať aj výrok o náhrade trov exekúcie.

Podľa § 203 ods. 2 prvej vety Exekučného poriadku ak sa exekúcia zastaví z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie, znáša ich oprávnený.

Dedičstvo sa nadobúda smrťou poručiteľa. Dedič zodpovedá do výšky nadobudnutého dedičstva za poručiťove dlhy, ktoré na neho prešli poručiťovou smrťou (§ 460 a § 470 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Ak poručiť nezanechal majetok, súd konanie zastaví (§ 175h ods. 1 O.s.p.); dedičov upovedomuje o dedičskom práve len v prípade, že dedičské konanie nebolo zastavené podľa § 175h O.s.p. (§ 175i ods. 1 O.s.p.).

Podľa § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku exekúciu súd vyhlási za neprípustnú, pretože je tu iný dôvod, pre ktorý exekúciu nemožno vykonať.

Podľa § 57 ods. 1 písm. h/ Exekučného poriadku exekúciu súd zastaví, ak majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie.

V danej veci povinný v priebehu konania zomrel. Povinnosti z exekučných vzťahov však smrťou povinného nezanikajú (§ 37 ods. 3 Exekučného poriadku), ale prechádzajú na dedičov, ktorí sa okamihom smrti poručiteľa stávajú subjektom jeho práv a povinností a veritelia môžu od nich žiadať uspokojenie svojich pohľadávok do výšky nadobudnutého dedičstva. V tomto prípade však poručiť žiaden majetok nezanechal a dedičské konanie bolo právoplatne zastavené podľa § 175h ods. 1 O.s.p. pre jeho nemajetnosť. Dovolací súd sa so zreteľom na toto zistenie stotožnil so záverom generálneho prokurátora, že exekučný súd mal exekúciu zastaviť správne z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie (§ 57 ods. 1 písm. h/ Exekučného poriadku). Prípadní dedičia nevstúpili do žiadnych povinností poručiteľa, nakoľko ten bola nemajetný a preto použitie § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku pre zastavenie exekúcie nebolo správne. Následne súd prvého stupňa rozhodol nesprávne aj o trovách exekúcie, ktoré je povinný znášať oprávnený, aj keď zastavenie exekúcie nezavinil, keďže dôvodom zastavenia exekučného konania je nemajetnosť povinného (§ 203 ods. 2 Exekučného poriadku). Možno potom uzavrieť, že súdy nižšieho stupňa nesprávne vyhodnotili dôvod zastavenia exekúcie a tým nesprávne rozhodli o trovách exekúcie (porovnaj tiež R 49/2012).

Dovolací súd so zreteľom na doposiaľ uvedené dospel k záveru, že generálny prokurátor Slovenskej republiky dôvodne podal mimoriadne dovolanie podľa § 243e ods. 1 v spojení § 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p., keďže to vyžadovala ochrana práv a zákonom chránených záujmov účastníka konania a túto nebolo možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami. Preto zrušil napadnuté uznesenia v časti výroku o trovách exekúcie a vec v rozsahu zrušenia vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie (§ 243i ods. 2 v spojení s § 243b ods. 2, 3 O.s.p.); právny názor dovolacieho súdu vyslovený v tomto rozhodnutí je v ďalšom konaní záväzný.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného ako i dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.